

BUITENLAND

ALFRED GYSI HERDACHT

Plechtige herdenking en opening der Gysi-tentoonstelling te Zürich

In aanwezigheid van een groot aantal genodigden werd op 21 oktober jl. ter ere van het honderdste geboortjaar van Prof. Dr. ALFRED GYSI (1865-1957) in het Tandheelkundig Instituut te Zürich een herdenkingsplechtigheid gehouden.

Na een ontvangst werden de festiviteiten officieel geopend met een welkomstwoord door Prof. Dr. A. GERBER, waarna men zich voor een herinneringsbijeenkomst naar de fraaie aula der Universiteit begaf. In zijn toespraak ging Prof. GERBER hier uitvoerig in op de grote verdienste van GYSI voor de tandheelkunde. Hoewel deze alom bekend verondersteld mag worden* verbaast in een overzicht steeds weer de bijzondere veelzijdigheid in tandheelkundig onderzoek door deze geniale man.

Na zijn tandheelkundige opleiding in Genève begaf GYSI zich naar Amerika waar hij in Philadelphia op 22-jarige leeftijd reeds de DDS-graad behaalde met een opvallend proefschrift over het micro-mechanisme der tandcariës. Later vestigde hij zich met een eigen praktijk in Zürich, waar hij van 1895 tot 1931 docent en hoogleraar was.

Reeds in 1892 verscheen van zijn hand een atlas over microscopische anatomie en histologie van het gebit. Als een buitengewoon technische prestatie voor die tijd worden zijn afbeeldingen van preparaten beschouwd, waarin het pulpale weefsel niet geschrompeld, doch in nauw contact met het dentinedak gebleven is. De verbazingwekkend prachtige afbeeldingen in deze atlas zijn het resultaat en de uitdrukking van zijn inventieve, geduldige en precieze geest. Voor de opnamen van zijn zelfgemaakte slijppreparaten en andere microscopische doorsneden bouwde GYSI een optische bank met camera en twee petroleumlampen (!) als lichtbron.

Daarnaast zijn vooral zijn onderzoekingen naar de ruimtelijke bewegingen tussen onder- en bovenkaak zeer bekend geworden. Op WALKER's voorstel (Atlanta, U.S.A.) van 1897 de individualiteit der onderkaaksbewegingen te registreren, heeft GYSI diens articulator enigszins gemodificeerd. Hierop heeft hij zijn ideeën geschapen met betrekking tot de ruimtelijke onderkaaksbewegingen. Zij stonden veel dichterbij de praktische realiteit dan die van vroegere onderzoekers. Daaruit ontwikkelde hij een reeks van articulatoren, welke in 1937 besloten werd. De Trubyle-articulator werd bekroond.

Nauw verwant met deze onderzoekingen is zijn spuurwerk naar de functioneel ideale vorm der kunstelementen voor protheses. Het patroon der kauwvlakken wist hij na een moeizame ontwikkeling in overeenstemming te brengen met zijn leer van functie en beweging.

Gysi's boek „Modifikation des Artikulators und der Aufstellregeln für Vollprothesen” verscheen in 23 talen. Zijn Anatofom-kiezen vonden algemeen toepassing.

* Men zie: Deutsche Zahnheilk., 1925, 66:7-14;

Schweiz. Monatschr. f. Zahnheilk., 1957, 67:1178-1180;

„ „ „ „ 1961, 71:347-364;

„ „ „ „ 1965, 75:817-844.

Buitenland

Na Prof. GERBER haalde Dr. O. E. STÄHELIN, in zijn hoedanigheid van leerling en vriend van GYSI, herinneringen op.

Deze spreker ging hoofdzakelijk in op de persoonlijke eigenschappen van zijn vroegere leermeester. Hierbij werd ook de verhouding tussen de docent en zijn studenten belicht. Het werd merkwaardig genoemd, dat deze medeoprichter van het Tandheelkundig Instituut te Zürich pas in 1919 erelid van de Zürcher tandheelkundige vereniging werd, i.e. nadat hem reeds vele buitenlandse onderscheidingen ten deel gevallen waren.

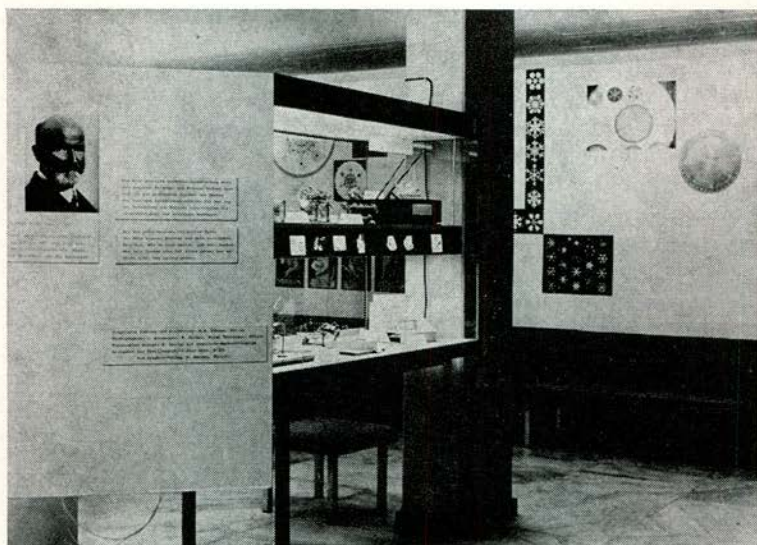
Meermalen werd Gysi (tevergeefs) aangezocht in het buitenland leeropdrachten te aanvaarden; vooral de V.S. deden vaak een beroep op hem. Er wordt wel gezegd, dat zijn geliefde kegelavonden er de oorzaak van zijn geweest, dat hij Zürich steeds trouw is gebleven.

Aan deze plechtige bijeenkomst werd door het Zürcher Zahnärzte-Streichquartett, waarin de ten onzent zo bekende Prof. DOLDER als cellist meespeelde, op feestelijke wijze extra luister bijgezet.

Na een verlaat gemeenschappelijk en ongedwongen „z' Vieri" was er tenslotte gelegenheid in de kelderverdieping van het tandheelkundig instituut de Gysi-tentoonstelling te bezichtigen.

Op deze, met vakkundige medewerking voorbeeldig ingerichte tentoonstelling wordt enerzijds de door Prof. Gysi tot stand gebrachte tandheelkundige ontwikkeling tot uitdrukking gebracht. Anderzijds wordt het zo rijke leven van deze onderzoeker geïllustreerd met specimina van zijn vele liefhebberijen, welke veelal tot ware wetenschappelijke paravelden ontwikkeld werden.

Reeds bij de ingang vindt men de originele astronomische kijker, waarmee Gysi vele onderzoekingen deed. Door middel van een camera-aanbouw konden hierdoor sterbeelden worden gefotografeerd met uiterst lange belichtingstijden. Verbluffend hierbij is de met de hand te bedienen constructie waardoor de came-

Hoekje van de Gysi-tentoonstelling in het T. I. te Zurich.

ra de sterren synchroom in hun baan kon volgen om deze ook inderdaad als punt, en niet als cirkelboog, af te beelden. Op de tentoonstelling geven door Gysi gemaakte foto's de illustratie van zijn meesterlijk kunnen op dit terrein, zoals bijvoorbeeld de prachtige opname van de Jacobsstaf in het sterrebeeld Orion, gedurende een heel uur belicht – en gevolgd! – bij een buitentemperatuur van 15° C onder nul. Daarnaast vindt men een deel van zijn vlindercollectie en stoffelijke bewijzen van zijn kunnen op het gebied van de teken- en schilderkunst, waarbij zijn grote zin voor humor tot uitdrukking komt. Ook de kleurenfotografie wordt door hem wetenschappelijk benaderd, getuige de ingewikkelde tabellen voor belichtingstijden, gecorrigeerd met de spectrale kleuren.

Een overzicht van zijn verzamelde werken en van zijn studiereizen, die o.a. geheel Groot-Brittannië en de Verenigde Staten van oost- tot westkust omvatten, illustreren nog eens te meer welke enorme activiteiten deze man ontplooid heeft. Alleen reeds naar Amerika werden vijf reizen ondernomen, de eerste op 20-jarige leeftijd. Hier werd een groot aantal voordrachten en demonstraties gehouden.

Een vitrine met een deel der vele internationale onderscheidingen van deze veelzijdige geleerde, die een zo groot wetenschappelijk terrein beheerste, besluit deze tentoonstelling. Van de bijzondere prijzen, welke zijn veelzijdigheid nog eens onderschrijven, noemen we hier slechts:

De Zilveren Medaille voor de microfotografie der histologie, uitgereikt op de Zwitserse nationale tentoonstelling van 1896 te Genève.

De Gouden Medaille van verdienste voor de ontwikkeling van zijn Anatoformtanden, uitgereikt op de wereldtentoonstelling te San Francisco, 1915.

Dezelfde onderscheiding in 1927 te San Francisco voor de Trubyte-articulator. De George Villain prijs in 1952 te Londen, verleend door de Fédération Dentaire Internationale, onder toenmalig voorzitterschap van onze landgenoot Dr. CH. F. L. NORD.

Het Tandheelkundig Instituut te Zürich.

PROF. DR. MED. WALTER HESS 80 JAAR

Op 9 november vierde Prof. W. HESS te Zürich zijn 80ste verjaardag. Eerst aan 't einde van dit jaar zal hij, na 49 jaren dienst, zijn functie als hoofdredacteur voor de Duitse taal van de Schweizerische Monatsschrift neerleggen. Met daarnaast een veertigtal jaren activiteit aan de Zürichse universiteit, benevens een partikuliere praktijk, voorwaar een uitzonderlijke loopbaan.

Hess werd tandarts in 1908, verkreeg het arts-diploma in 1910, de doctorsgraad in 1911 en werd in 1917 hoogleraar, belast met het onderwijs in de conserverende tandheelkunde, kroon- en brugwerk en parodontologie. Bekend is zijn belangstelling voor pulpa-overkapping en vitaalamputatie der pulpa.

Zürich, dat als eerste universiteit de graad van Dr. med. dent. schiep (1914) zag niet minder dan 90 maal deze graad onder leiding van HESS uitgereikt.

Een groot aantal publikaties in binnen- en buitenland verscheen van zijn hand. Samen met zijn vriend WALKHOFF schreef hij het „Lehrbuch der konservierenden Zahnheilkunde“, dat zes herdrukken beleefde.

De S.S.O. meende zijn verdienstelijk lid het beste te eren door het oktober-nummer van de „Schweizerische Monatsschrift“ geheel aan hem te wijden, waaraan R. JEANNERET, FR. A. PLATTNER, A. J. HELD, G. KORKHAUS, M. GUTHERZ, J. BÄUMLER, M. PERKO, B. MAEGLIN, A. SCHROEDER, L. J. BAUME, A. MARMASSE, C. H. FISCHER, A. KRÖNCKE, H. R. MÜHLEMANN, H. R. en L. CASTAGNOLA, J. ALBAN, H. TRIADAN en A. MAUMARY hun medewerking verleenden.

FLUORIDERING VAN DRINKWATER IN NEW YORK CITY EEN FEIT

Na meer dan 10 jaar van tegenstand en discussie werd de fluoridering van het drinkwater in de stad New York op 30 sept. jl. geëffectueerd. Hierdoor zullen opnieuw 8 miljoen personen van deze preventieve maatregel gaan profiteren: het totale aantal in de Verenigde Staten bedraagt thans 65 miljoen.

President FRITZ A. PIERSON verklaarde in een gelukstelegram aan burgemeester ROBERT F. WAGNER dat „the children, and all new generations in your city are very much in your debt“, aan welke verklaring hij toevoegde: „it is hoped that New York's action will encourage other cities in this nation and in the world to adopt this proven public health measure.“

Toen de waterleiding-ingenieurs de nieuwe installaties in werking stelden, stonden tegenstanders aan het Kensico Reservoir (het grootste van de stad) met borden, die opschriften droegen als „Forced medication is un-American“ e.d.

De maatregel werd tegen het eind van 1963, na langdurige discussie, door de gemeenteraad van New York aangenomen. Daarna hebben tegenstanders nog verwoede pogingen ondernomen om haar weer ongedaan te maken, klaarblijkelijk zonder succes.

A.D.A.-Newsletter, Vol. 18, no 21, 11 oktober 1965

EEN BENOEMING

Naar wij vernemen is onze landgenoot J. M. KLINKHAMER JR., thans Chief of Cryobiology and Histo-Chemistry, Sias Research Laboratories „Brooks Hospital“, Brookline, Mass. benoemd tot Associate Professor in Dental Research, Texas University Dental Branch, Institute for Dental Science, Houston, Texas.